

DC-3 NYT

Udgives af DC-3 Vännerne

Nr. 3 December 2023

**DC-3 NYT ØNSKR ALLE
RIGTIG GLÆDELIG JUL
OG GODT NYTÅR...
PÅ GENSYN I 2024**

DC-3 NYT

udgives af:

DC-3 Vennerne

Stiftet 5. november 1991

Foreningens hjemsted:
Furesø Kommune

CVR nr.: 17678000

Bankkonti i SparNord

Kontingent:

9309 2090024038

Ture og arrangementer:

9309 2090024046

Støttekonto:

9309 2090009047

Formand:

Per Søndergaard-Andersen
(ansvarhavende)
Tlf. 21 61 63 83
per.s.rdaf@gmail.com

Kasserer:

Jørgen Klitten
kasserer@dc3vennerne.dk

Medlemsregistrering og adresseændring:

Per Søndergaard-Andersen
medlem@dc3vennerne.dk

Booking:

Jørgen Klitten
Tlf. 22 38 06 82
booking@dc3vennerne.dk

Redaktion & layout:

Henrik Hugger
Tlf. 21 29 48 00
hugger2009@gmail.com

Wordfil til "Tekst til tale"

Kontakt
webmaster@dc3vennerne.dk

Hjemmeside:

www.dc3vennerne.dk

Artikler og illustrationer står for de enkelte forfatters egen regning, og er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller foreningernes mening. Eftertryk og anden brug af bladets indhold er ikke tilladt uden accept fra DC-3 NYT's redaktion.

ISSN 1395-6620

Tryk:

Stibo Complete

Formanden skriver...

Kære medlemmer

Det har været en travlt sensommer for bestyrelsen og vores støtteteams. Disse teams, som vi nu har fået godt indarbejdet, støtter bestyrelsen på områder som Marketing, Administration, Medlemsblad, Aktiviteter, Sociale medier og Rekruttering.

De nyeste team-medlemmer er medlemmer, som har tilbudt deres hjælp til bestyrelsen som svar på vores annonce i DC-3 NYT 1/2023. De er til stor støtte for bestyrelsen og foreningen. Vi takker for jeres støtte og engagement.

Vi har fået mere end 20 nye medlemmer via vores deltagelse på "Store Flyvedag" på den nedlagte flyvestation Værløse og "Roskilde Airshow", begge i august. Desværre bød natten til søndag i Roskilde på så meget regn, at det, for mange udstillere - os inklusiv, resulterede i oversvømmede stande. Men det ødelagde ikke stemningen. Vi fik reddet det meste. Der skulle bare vaskes mudder af tøj m.m.

Vi har igen i oktober haft besøg af medlemmer i hangaren på CPH Kastrup via CPH Airport Tours udvidede specialrundvisning. Det er blevet rigtig populært, og vi er glade for at kunne tilbyde vores medlemmer mulighed for at besøge vores flotte DC-3, så de kan se, hvad der bliver lavet med hensyn til vedligeholdelse af flyet. Invitation kommer via nyhedsmail, hjemmesiden og Facebook.

Teknikergruppen, under ledelse af teknisk chef Jørgen Skouborg, har nu, sammen med ekstern specialisthjælp, fået udarbejdet vores nye vedligeholdelsesprogram, der kaldes Aircraft Maintenance Program (AMP), som erstatning for det program, vi arvede fra Flyvevåbnet. Resultatet af dette, vil gøre det mere økonomisk at holde "Den gamle dame" flyvende. Vi vil også få et bedre billede af årlige løbende vedligeholdelsesudgifter.

Flyvningen til UK for udførelse af eftersynet på vinger, stel og tanke m.m., ser desværre ud til at blive yderligere forsinket. Vi afventer de engelske luftfartsmyndigheders endelige godkendelse af værkstedet i UK. I mellemtiden undersøger vi muligheden for at lave nogle af del-vedligeholdelsesopgaverne på anden måde, for ikke at spille for meget tid. Vores plan om at kunne starte flyvning med medlemmer i løbet af 2024 er stadig gældende.

For at vi kan bibeholde vores status som almennyttig forening, skal vi modtage støtte på mindst kr. 200 fra mindst 100 medlemmer. Så har du endnu ikke støttet os, håber vi, at du vil gøre det inden udgangen af året. Husk, at når vi har dit CPR-nr., vil din støtteindbetaling blive trukket fra i skat. Al støtte og donation går til drift og vedligeholdelse af vores legendariske, flyvende nationale mindesmærke.

Vi modtager med glæde jeres støtte bidrag på konto 9309 2090009047 eller via MobilePay 17682. Mærk bidraget med "STØTTE" – På forhånd tak! Jeres bidrag betyder alt.

PBV

Per Søndergaard-Andersen
formand

Glædelig jul
og godt nytår

Grin, smil og megen alvor

Onsdag den 25. oktober var DC-3 vennerne inviteret til foredrag med tidligere luftkaptajn *Stefan G. Rasmussen*. ”Et ganske almindeligt menneske, der har haft et ganske ualmindeligt liv...”, havde han kaldt sit foredrag!

Det var en aften med et indblik i en tilværelse med mange op og nedture. Ikke kun om havariet med SK751 og SAS, men også om en lang karriere i flyvevåbnet, og... ikke mindst, tiden efter SK751.

Fantastisk godt og spændende fortalt, med både humor og alvor.

Tak til Stefan for en udbytterig og fin aften.

Nyt fra hangaren...

Siden den vellykkede Maintenance Check Flight i april har den gamle dame stået tørt og godt i hangar 141.

Mekanikere, teknikere og elektrikere har her færdiggjort det årlige (100FH) eftersyn. Under dette check er der observeret nogle få, men vitale, korrosion skader, som skal vurderes og måske repareres, inden flyet er klar til at flyve til UK, for at få udført hovedeftersyn og fornyelse af luftdygtighedsbevis.

Trafikstyrelsen udstedte i april en flyvetilladelse, specifikt til en Maintenance Check Flight, og vi vil forsøge at få flyvetilladelse til en ny Maintenance Check Flight når korrosions skaderne er færdigvurderet/repareret inden afgang til UK.

Personale

Vi har været begunstiget med flere henvendelser med tilbud om assistance til at holde den gamle dame flyvende.

Claus Thines og *Jesper von Eyben* er indtrådt i projektgruppen for udarbejdelse af ny organisation. De beskæftiger sig med Safety Management System (SMS) og Quality Management System (QMS). *Søren Rasmussen* er ny mekaniker i hangaren. Vi byder alle tre velkommen og glæder os til samarbejdet.

Ny Organisation for DC-3Vennerne (DC-3V) & Foreningen For Flyvende Museumsfly (3FM)

Bestyrelsen nedsatte i 2021 en projektgruppe til at udarbejde en ny organisation i overensstem-

melse med den nye EASA hovedforordning inkl. de relevante punkter, der begrundede inddragelsen af tilladelsen til at flyve med medlemmer.

Dette arbejde er i gang, men har dog, grundet andet arbejde, haft stop undervejs. Den nye foreslåede organisation bygger på den tidligere, men med nye funktioner:

Accountable Manager (AM)
Safety Management (SMS)
Quality Management (QMS) og
Continuous Airworthiness
Manager (CAM).

De nye funktioner skal servicere både 3FM Operations & 3FM Teknisk på vegne af flyejer. Det tidligere FFFM Teknisk vil i en kommende ny organisation kunne

sammenlignes med et godkendt (EASA Part 145) flyværksted.

Hvor er vi med hensyn til det forfaldne Hovedeftersyn (IRAN)?

Indtil en gang i foråret, var vi i dialog med Vintage Aero (VA), en virksomhed under Aero Legends i England, om, at de skulle udføre det kommende Hovedeftersyn (IRAN).

Dialogen med VA ophørte i foråret 2023, da VA ikke længere svarede på vores mail's.

VI var samtidig i dialog med North Weald Heritage Aviation (NWA), en virksomhed under North Weald Aviation Services, om udførelse af det kommende Hovedeftersyn (IRAN). Dog har NWA ikke inkluderet DC-3 i deres "Scope of Approvals".

NWA-ansøgning om DC-3 approval indsendtes til CAA-UK i foråret 2023, men har været mødt af forhindringer, da CAA-UK har ligget "underdrejet" på grund af eftervirkningerne fra både Corona og Brexit, samt at NWA i juni skiftede Quality Manager (QM). Dette, samt at NWA's nye QM havde tilføjelser til ansøgningen, har givet et stop i godkendelsesprocessen

I skrivende stund er oplyst, at CAA-UK har udført nødvendige audits hos NWA og at bemærkninger affødt af disse audits er svaret ud.

Nyt vedligehold Program, Aircraft Maintenance Program, (AMP) for OY-BPB

Mens vi venter på NWA's DC-3 godkendelse, besluttede bestyrelsen at lade NWA udarbejde et nyt AMP efter moderne principper og krav, der tilgodeser flyets aktuelle udnyttelse (Low Utilization) og anvendelse (VFR).

Overordnet betyder dette, at begrebet Hovedeftersyn (IRAN) forsvinder fra AMP, og relevante krav overføres til periodiske eller "Out of Phase" inspektioner.

AMP er struktureret som følger:
* Pre Flight Insp (ikke inkl. AMP, men beskrives i Flyvehåndbog)

* Weekly Insp. Ugentlig Inspektion

• 12M Insp. 12 måneders / 100FH Inspektion.

• 24M Insp. 24 måneders / 200FH Inspektion.

• Out of Phase Insp. Inspektioner med andet interval end Weekly, 12M og 24M.

• Myndighedskrav, både nationale, Europæiske (EASA) og Amerikanske (FAA) gældende fly og kommenter.

• Structure Insp iht. instruktioner fra fabrikanten (Douglas).

Dette arbejde er 99% færdigt. Vi mangler at oplyse enkelt krav på Life Jackets og ULB (Under Water Locater Beacon).

Skandinavisk Teknisk Operativt møde 16-17 september i Västerås, Sverige.

Flygande Veteraners DC3, Daisy, flydte 80 år i 2023 og i den anledning blev der afholdt Skandinavisk Operativt og Teknisk møde. I mødet deltog repræsentanter fra

Finland, Norge, Sverige og Danmark. Island var også indbudt, men afstod.

Fra Danmark deltog flyvechef *Henrik Gustafsson* og teknisk chef *Jørgen Skouborg*.

Der var enighed om at styrke samarbejdet, og nogle samarbejdsområder blev nævnt.

• Spare Parts.

• Tekniske og Operationelle erfaringer.

• Træning af piloter og mekanikere/teknikere.

• Personale Pool.

Næste fælles Skandinavisk DC-3 møde forventes afholdt i Danmark i foråret 2024, sandsynligvis i Roskilde.

Tekst: Jørgen Skouborg, teknisk chef

Foto: Henrik Hoppe

På visit hos den islandske C-47A TF-NPK - Páll Sveinsson

Sidst vi skrev om TF-NPK var i blad nr. 3 2018. På det tidspunkt var der stadig ikke monteret sæder i det tidligere frø- og kunstgødningsfly, men optimismen var stor og forventningen var: Nu sker det snart!

Det kom til at gå anderledes. Den islandske forening blev, ligesom alle de andre nordiske foreninger, ramt af Corona-krise med deraf følgende flyvehindringer og pengeknaphed hos sponsorer. Derudover fik de problemer med olielæk på den ene motor.

Formand *Thómas Dagur Helgason* fortæller: Vores

fly har ikke fløjet siden 2019 af flere grunde. Vi skal have eftersyn på begge propeller og ildslukkerflasker til motorer skal til eftersyn - begge ting er dyre. Vi har også en intern olielækage på den ene af motorerne. Flyet har ikke været inspiceret i henhold til vores vedligeholdelsesprogram siden 2019, og vi skal derfor inspiceres efter hele vedligeholdelsesprogrammet.

Vi kæmper for at finansiere det, vi skal gøre for vores fly. Vi har brug for sponsorer til alle vores aktiviteter, da vi ikke har passagersæder i flyet og ikke kan flyve med vores

medlemmer, som kan betale for flyveturen, som de gør i de andre foreninger i de nordiske lande.

I Island er der mangel på vedligeholdelsespersonale, der har godkendte DC-3-licenser. Det er alt sammen noget, vi bliver nødt til at løse, men vi vil ikke påbegynde noget, før vi ved, at vi kan finansiere opgaverne. Og oveni det hele, har vi desværre mistet vores vedligeholdelseschef, der døde tidligere i år.

TF-NPK 80 år

TF-NPK havde 80 års fødselsdag den 1. oktober 2023, og det blev fejret på Islands Flymuseum i Akureyri den 7. oktober, hvor omkring 130 mennesker deltog.

Se en jubilæumsvideo med optagelser og fotos fra nogle af de 80 år på:

https://youtu.be/-5Z_tRX-HwzY?si=lzXFgp8tXzj6lZ4z

*Vores sekretær giver
TF-NPK en krammer*

Fem nordiske gratier...

Alle skavanker ufortalte, hersker der absolut ingen tvivl om, at de fem "nordiske gratier" alle yndes med ælde, deres alder taget i betragtning!

Den ældste i klassen er finske OH-LCH, der fyldte 80 år tilbage i 2022... på selveste jule aften.

Den første fødselar i 2023 var den norske Dakota LN-WND, der blev 80 år i juni, efterfugt af de Islandske DC-3 Venners "Páll Sveinsson". Flyet rundede de 80 den 1. oktober 2023, og blev efterfølgende fejret på Islands Flymuseum 7. oktober 2023.

Aldersmæssigt fulgte Flygande Veteraner lige efter, da deres "Daisy" blev 80 år den 5. oktober 2023. Fødselsdagen blev markeret allerede 16. september på Vesterås Flygmuseum.

Tilbage i klassen har vi så "Den gamle Dame". Hun er, som bekendt, den yngste af de "fem nordiske gratier". OY-BPB fylder 80 den 3. april 2024... og mon ikke også hun bliver fejret på behørig vis!

FAKTA

Den Islandske, Svenske og Danske DC-3'er er alle af typen C.47A, Den Norske flytype er C-53D, den Finske en C-53C

Okt. 1943

1. okt. 1943

5. okt. 1943

3. apr. 1944

Fra DC-3 pilot til Vandflyver

Indimellem har du sikkert tænkt dig tilbage, hvor du sad på sædet ombord på "Den gamle dame", og nød synet af landskabet, der langsomt gled forbi under dig.

Ja, det er lang tid siden "Damen" har kunnet byde sine passagerer velkommen. Man savner denne følelse af at flyve, som man slet ikke får i et ordinært rutefly.

Nordic Seaplanes, der flyver med vandflyver mellem København og Århus havne, kan give dig lidt af denne oplevelse tilbage.

Jeg tog en flyvetur til Århus og retur, og det var absolut ikke skuffende, tværtimod!

Det var en oplevelse at mærke starten fra havnen med skum-sprøjt, og pludselig mærke at flyet lettede fra bølgerne.

45 minutter senere kunne vi igen sætte pontonerne på vandet i Århus havn.

Med 250 km/t og en max højde på 3000 m, var det en nydelse at flyve hen over København, det sjællandske landskab og senere ud over Kattegat.

Efter landingen i Århus havn, fik jeg en snak med Skipper på turen, *Lasse Rung-*

holm, fordi jeg naturligvis ville gøre lidt reklame overfor DC-3 vennerne.

Det viste sig imidlertid, at Lasse kendte alt til vores forening, og at han selv havde været pilot på DC-3.

Lasse fortalte: I 2009 besluttede Lasse sig for at forlade advokatbranchen og gå tilbage til flyvningen.

Han tog flyvetimer i USA, og fik en IFR type rating på DC3 hos *Dan Gryder* ud af Griffin-Spalding flyveplads, lige syd for Atlanta i Georgia.

"Darla Dee" hedder hans DC3, opkaldt efter Dan Gryders afdøde hustru. N143D blev bygget i 1938, og fløj for Swiss og senere for Ozark Airlines til 1967. Den har i dag lige under 60.000 timer.

Lasse fløj herefter fragt med DC-3'ern rundt i Caribien.

Efter typerating og et besøg hos Stallion 51 for at flyve P-51, mødtes han med sin kæreste i San Juan, Puerto Rico, og turnerede lidt rundt

i Caribien, var bl.a. hos Four Star Air Cargo for at spørge om arbejde. Ingen havde dog behov for piloter, og slet ikke uden "green card". De endte op i St. Thomas og han fløj i Twin Otteren med amphibie pontoner til St. Croix. Han havde fundet sit kald.

Senere på året, rejste de ud til Maldiverne og fik job hos

Maldivian Air Taxi, hvor han var i 4 år.

Det var Lasses historie om, hvordan han fik vandflyver i blodet, akkurat som jeg fik efter turen til Århus.

Hvis nogen skulle få lyst til at gøre turen efter med Twin Otteren, kan det stærkt anbefales.

BILLEDTEKSTER:

- 1/ Vandflyveren ankommer til Nordre Toldbod i København
- 2/ Lasse Rungholm i cockpittet
- 3/ Lægger an til landing
- 4/ Et kig ind i cockpittet
- 5/ DC-3 N143D, "Darla Dee"

Tekst & foto:
Henrik Hoppe

Nose Art

(Næse Kunst)

Specielt under Anden Verdenskrig (WW2), begyndte der at dukke farverige billeder op på næseafsnittene af, især amerikanske militærfly. Trenden fortsatte

... og blev mere og mere omfattende i de efterfølgende krige i Korea, Vietnam og Golfkrigen. Den nye trend var både elsket og hadet, fotograferet og censureret,

og den såkaldte "næsekunst" endte som en kontroversiel tradition. Selvom de malede eskadrilleinsignier (læs: symbol på magt) var kendt også under Første Verdens-

krig, var det først under WW2, at den nye dille for alvor tog fart. Besætningerne på United State Army Air Force's (USAAF) fly lod sig inspirere af illustrationer fra forskellige, populære blade som f.eks. Esquire Magazine, Men Only og Look Magazine. Fænomenet toppede under WW2, men hvad var egentlig årsagen til denne såkaldte "gyldne tidsalder" for næsekunst?

Ved starten af WW2 trivedes næsekunsten i sin vorden, primært fordi, at soldaterne på den tid havde mere frihed til at "ændre" på flyene, end tilfældet er i dag - og måske også fordi, at systemet aldrig officielt sanktionerede næsekunsten, men uofficielt betragtede det som en moral-booster. En lille smule letsind og adspredelse rakte langt på den aktuelle tid. **Thats All... Brother.**

HUG

Tekst til tale (TTS)

Hvis du gerne vil have læst DC-3 Nyt op, kan en Word-version til "Tekst til tale" downloades på www.dc3vennerne.dk/index.php/medlemsblad/

Vis verden, at du holder en DC-3 flyvende

Jeg holder en DC-3 flyvende...

www.dc3vennerne.dk

Køb en støtte-streamer

Størrelse:
20 x 8 cm

Brug den på din bil og alle andre steder, hvor den bliver set, Den koster kun 100 kr.+ 15 kr. (forsendelse). Bare for god ordens skyld, så kan der være op til 6. stk. i kuerten! Kan også, i givet fald, afhentes i Ølstykke.

Henvendelse: Casper Dahm / cmdahm@yahoo.dk

Tak til vores sponsorer

Foto:
DanishAviationPhoto

SIMON
SPIES
FONDEN

COPENHAGEN
airtaxi®

OK

ELLEHAMMER FONDEN

Fonden Julius Skrikes Stiftelse

NIKOLAJSSEN CAPITAL

GUDRUN & PALLE MØRCHS MINDEFOND

www.dc3vennerne.dk

Så er det snart slut

Som tidligere omtalt i DC-3 Nyt, står hanhar 144 til nedrivning efter stormen Otto's hærgen i februar 2023. Den historiske hangar, bygget af tyskerne under Anden Verdenskrig, har givet husly til "Den gamle dame" gennem mange år, men nu er det snart slut!

Mens driftige folk arbejder på nedrivningen, er det svært ikke at føle et strejf af nostalgia.

Rummet, hvor OY-BPB stod sikkert mod vinterstormene, regn og slud, er nu fyldt med containere og entreprenørmaskiner til nedrivningen. En epoke er forbi,

men heldigvis har hanhar 141 taget stafetten og giver nu tag over hovedet til OY-BPB.

Tak til CPH for velvilje og stor hjælp med flytningen.

*Tekst og Foto:
Henrik Hoppe*

Vi var med...

Af Henrik Hoppe

Der var proppet med gæster til Roskilde Airshow. Mange, mange tusinde gæster havde valgt at køre til lufthavnen for at opleve det store eventyr.

Himlen var en symfoni af imponerende civile og militære fly, der udførte forskellige manøvrer.

Og augustvejret viste sig fra sin bedste side.

Men der var noget, der nagede i baggrunden. Årets airshow var ikke, som det plejede at være. Noget manglede, noget der plejede at være en uundværlig del af begivenheden

- Danmarks legendariske flyvende ikon, DC-3'eren fra Roskilde.

Den "Gamle dame" stod fortsat i

Hangar 141 i Kastrup, og ventede på tilladelse til at flyve til England, for at få foretaget det store nødvendige eftersyn.

Men Roskilde Airshow er det største og vigtigste arrangement, vi deltager i, så DC-3 Vennerne havde selvfølgelig sat en flot stand op i lufthavnen. DC-3 Vennerne havde ikke tænkt sig at gå i glemmebogen. Udfordringen var naturligvis, at vores DC-3'er ikke var med. Og det gav anledning til mange spørgsmål om hvorfor? – vi plejede jo at være

Før åbningen... Casper Dahm bakker med nonteringen af vores teltbanner

der med "Den gamle dame..."

Mange huskede cockpit-kig og spurgte efter rundture. Selvfølgelig var det skuffende at fortælle at det ikke kunne lade sig gøre denne gang.

Men interessen for vores forening og OY-BPB lever stadig derude. Det mærkede vi, når vi delte flyers ud med reklame for DC-3 Vennerne, og medlemskab blandt gæsterne i lufthavnen.

Selvom "Den gamle dame" var savnet, var vores stand fyldt med liv, og salget af bogen "DC-3'ern fra Roskilde", souvenirs og ikke mindst 12 nye medlemmer viste, at DC-3 Vennerne fortsat er en dynamisk forening, der arbejder målrettet på atter at få vores elskede fly i luften.

Tak til ALLE der gav sin tid og våde sko, da teltet med vores stand, blev oversvømmet efter et skybrud natten til søndag – byger, der går og kommer, det er den danske sommer, men vi fortsætter ufortrødent vores rejse mod skyerne.

STØT, STØT, STØT...

Skal vores projekt lykkes, har vi brug for al den økonomiske støtte, vi kan få. På forhånd tak, også for **din** hjælp!

9309 2090009047 SparNord

MobilePay 17682

